

Nodokļu konsultācijas

Transfertcenu pakalpojumi

Latvija • 2009

Transfertcena ir cena, kura tiek piemērota darījumā starp saistītajām personām (uzņēmumiem vai uzņēmumu un fizisku personu). Transfertcenai ir jāatbilst tirgus cenai - tādai cenai, kas tiktu piemērota līdzīgā darījumā starp divām neatkarīgām pusēm tādos pašos vai līdzīgos (salīdzināmos) apstākļos.

Latvijas situācija

Kontaktinformācija:

Vita Sakne

Nodokļu un juridiskās nodaļas vecākā menedžere
E-pasts: vita.sakne@lv.pwc.com

Ilze Berga

Nodokļu un juridiskās nodaļas vecākā konsultante
E-pasts: ilze.berga@lv.pwc.com

Tel: + 371 67094400

PricewaterhouseCoopers SIA

Kr.Valdemāra iela 19
Rīga, LV 1010
LATVIJA
Tālr.: + 371 67094400

www.nodoklis.lv
www.pwc.lv

Tirgus cenas princips Latvijā

Tirgus cenas princips ir iekļauts likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” 12. pantā, kurš nosaka, ka ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamais ienākums ir jāpalielina, ja uzņēmums veic ar saistīto ārvalstu uzņēmumu vai (arī iekšzemes) saistīto personu, sekojošus darījumus:

- pērk preces vai pakalpojumus par cenām, kas ir augstākas par tirgus cenām,
- pārdod preces vai pakalpojumus par cenām, kas ir zemāka par tirgus cenām,
- veic cita veida darījumus (piemēram, autoratlīdzība par intelektuālā īpašuma izmantošanu, procentu maksājumi par aizņēmumiem), kuros transfertcena atšķiras no tirgus vērtības.

Uz kādām personām attiecas transfertcenu prasības?

Transfertcenas attiecas uz darījumiem ar saistītiem ārvalstu uzņēmumiem vai iekšzemes uzņēmumiem, ja tie veido uzņēmumu grupu zaudējumu pārnesšanas mērķiem. Divi vai vairāki uzņēmumi ir saistīti, ja:

- viena uzņēmuma tiešā vai netiešā līdzdalība pārsniedz 50% otrā uzņēmumā;

- viena uzņēmuma tiešā līdzdalība otrā sabiedrībā ir no 20% līdz 50%;
- tajos vairāk nekā 50% no pamatkapitāla, pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme:
 - personai un/vai šīs personas radniekiem un svainiem;
 - līdz 10 vienām un tām pašām personām,
 - citam uzņēmumam, kurā fiziskajai personai tieši vai netieši pieder virs 50% pamatkapitāla.
- vienai un tai pašai personai (-ām) ir balsu vairākums šo komercsabiedrību pārvaldes institūcijās.

© 2009 PricewaterhouseCoopers SIA.
"PricewaterhouseCoopers" ir starptautiskā firmu tīkla PricewaterhouseCoopers International Limited dalībnieks, kurā katrai dalīborganizācijai ir atsevišķas un neatkarīgas juridiskās personas statuss.

Kādas ir Latvijas likuma prasības attiecībā uz transfertcenu pamatošanu?

Ministru kabineta noteikumi Nr. 556 nosaka, ka, tirgus cenu noteikšanai ir jāpiemēro (atsevišķi vai kombinēti) transfertcenu metodes:

Darījumu metodes	Peļņas metodes
<ul style="list-style-type: none">salīdzinošo nekontrolēto cenu metodetālākpārdošanas cenu metodeizmaksu pieskaitīšanas cenu metode	<ul style="list-style-type: none">darījuma tīrās peļņas metodepeļņas sadalīšanas metode

Atbilstoši MK noteikumu 91. punktam, piemērojot transfertcenu metodes, lai noteiktu salīdzināmus darījumus vai salīdzināmus saimnieciskās darbības veicējus, nosaka:

- saistītā uzņēmuma darījumā veiktās funkcijas, uzņemtos riskus un izmantotos aktīvus (funkcionālā analīze);
- darījuma priekšmeta salīdzināšana ar nesaistītiem darījumiem.

Saskaņā ar MK noteikumu 93. punktu, piemērojot šo noteikumu tirgus cenu noteikšanas metodes, var izmantot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dokumentu "Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudz nacionāliem komersantiem un nodokļu administrācijām".

Tādējādi Latvijas normatīvie akti pieprasa darījumus starp saistītām personām pamatot, vadoties no starptautiskās prakses prasībām.

Transfertcena ir atkarīga ne tikai no analogiskas preces vai pakalpojuma cenas tirgū, bet arī no uzņēmuma veiktajām funkcijām, uzņemtajiem riskiem un izmantotajiem aktīviem kontrolētā darījuma veikšanai.

1 Transfertcenu pārbaude

2 Transfertcenu dokumentācija

3 Salīdzināmo cenu analīze

4 Transfertcenu politikas plānošana

PricewaterhouseCoopers transfertcenu pakalpojumi

PricewaterhouseCoopers (PwC) transfertcenu pakalpojumi ir izstrādāti vadoties no starptautiskās prakses un Latvijas normatīvo aktu prasībām. Mūsu pakalpojumi ir izstrādāti ievērojot klientu atšķirīgās vajadzības un ir sekojoši:

Transfertcenu risku novērtēšana ir darījumu starp saistītām pusēm novērtēšana ar mērķi identificēt potenciālos nodokļu riskus. Tā ietver darījuma, piemērotās cenu metodoloģijas, kā arī dokumentu (līgumu, rēķinu, grāmatvedības politikas) izvērtēšanu.

leguvumi:

- Saistīto darījumu risku un to apjomu identificēšana, lai sagatavotu uzņēmumu potenciālai Valsts ieņēmumu dienesta (VID) nodokļu pārbaudei

Transfertcenu dokumentācija ir darījumu starp saistītām pusēm pamatojošs dokuments, kas atvieglo darījumu aizstāvēšanu domstarpību gadījumos ar VID. Pilna transfertcenu dokumentācija ietver sekojošu informāciju:

- Nozares analīze
- Uzņēmuma (grupas) analīze
- Funkciju un risku analīze
- Ekonomiskā analīze
 - Transfertcenu metodes izvēle
 - Salīdzināmo cenu analīze (*benchmarking*)
- Finanšu analīze.

leguvumi:

- Darījuma tirgus cenu noteikšana un pamatošana
- Aizsardzības dokuments domstarpību gadījumos ar VID
- Rezultāti var tikt izmantoti arī strīdu gadījumos ar darījumu pusēm, mazākumakcionāriem vai trešajām likumīgi ieinteresētajām pusēm;

Salīdzināmo datu analīzes (*benchmarking study*) mērķis ir noteikt tirgus cenas vai peļņas indikatorus, kādi piemēroti darījumos starp nesaistītiem uzņēmumiem. Datu meklēšanai tiek izmantotas starptautiskās komerciālās datubāzes (piemēram, *Amadeus*).

leguvumi:

- Salīdzinošo cenu noteikšana parasti ir daļa no pilnās dokumentācijas. Taču, ja saistīto uzņēmumu darījumi ir vienkārši un nav nepieciešamības veikt pilnu analīzi, vai ja klients izvēlas analīzi gatavot patstāvīgi, PwC piedāvā veikt tikai salīdzināmo datu analīzi, kas ļauj pamatot darījuma tirgus vērtību.

Ja transfertcenu dokumentācija ir jau esošo darījumu dokumentēšana, tad **transfertcenu politikas izstrāde** ir vērsta uz darījumu plānošanu nākotnē vai esošo darījumu restrukturizāciju. Transfertcenu politikas plānošana var izpausties kā:

- plānoto darījumu funkcionālā analīze;
- atbilstošas transfertcenu metodes izvēle;
- ieteikumi cenu līmeņa noteikšanai;
- ieteikumi juridisko dokumentu noformēšanai.

leguvumi:

- no nodokļu viedokļa korekta darījumu plānošana un noformēšana, kas ļauj novērst nākotnē iespējamās domstarpības un neskaidrības ar VID;
- politikas dokuments arī kalpo par transfertcenu pamatojošu dokumentāciju.

5

Komerccabiedrību grupas darbības restrukturizēšana

6

Līgumu noformēšana atbilstoši transfertcenu prasībām

7

Pārstāvniecība attiecībās ar valsts iestādēm

Izmaiņas komercdarbības vidē laiku pa laikam liek uzņēmumu grupām reorganizēties. **Reorganizāciju mērķi** varbūt dažādi - izmaksu ietaupīšana, darbības efektivitātes paaugstināšana, tomēr, reorganizējot grupas, ir jāņem vērā transfertcenas. Tipiskākie restrukturizācijas iemesli ir:

- pakalpojuma centra (piemēram, mārketinga vai vadības funkcijas) izveide;
- pamatfunkciju vai risku nodalīšana (piemēram, ražotnes pārrobežu pārceļšana);
- intelektuālā īpašuma nodalīšana atsevišķā uzņēmumā.

Izejot no klienta mērķiem PwC piedāvā izstrādāt nodokļu ziņā efektīvu uzņēmumu grupas struktūru, plānot savstarpējo darījumu transfertcenas, kā arī sniegt juridiskos un nodokļu ieteikumus, veidojot šādu struktūru.

Nodokļu praksē nereti darījuma formai ir lielāka nozīme nekā darījuma būtībai, tāpēc ir ļoti svarīgi pareizi noformēt **transfertcenu pamatdokumentus** (līgumus, rēķinus utt.)

PwC saviem klientiem piedāvā:

- Līgumu vai to daļas izstrādāšana atbilstoši transfertcenu prasībām;
- Specifisku līgumu izstrādāšana (izmaksu sadales līgumus);
- Ieteikumi līgumu pielikumam, rēķinu un citu dokumentu noformēšanai.

PwC ir **pieredze pārstāvēt klientus attiecībās ar VID** (piemēram, nodokļu audita ietvaros), kā arī pārstāvēt klientu tiesā.

Nodokļu konsultācijas

Latvija - 2009

© 2009 PricewaterhouseCoopers SIA.
"PricewaterhouseCoopers" ir starptautiskā firmu tīkla PricewaterhouseCoopers International Limited dalībnieks, kurā katrai dalīborganizācijai ir atsevišķas un neatkarīgas juridiskās personas statuss.

